

ATBILD EKSPERTS

Kādus nodokļus maksāt par atlīdzību bijušajam darbiniekam?

27. oktobris, 2014 / Aina Okseņuka, ZAB SORAINEN nodokļu menedžere

http://www.ifinances.lv/lat/atbild_eksperts/personals?doc=5651

Foto: Elīna Kursīte

Mūsu darba līgums paredz konfidencialitātes principu ievērošanu, izbeidzot darba attiecības, un par to bijušajam darbiniekam katru mēnesi tiek maksāta atlīdzība, piemēram, 20 EUR. Kādi nodokļi ir piemērojami šai atlīdzībai? Kuras atskaites ir jāiesniedz Valsts ieņēmumu dienestā (VID), un kurš ieņēmumu kods VID atskaitē jāpiemēro iedzīvotāju ienākumu nodoklim (IIN)?

Atbild Aina Okseņuka, zvērinātu advokātu biroja SORAINEN nodokļu menedžere:

Normatīvo aktu prasības

Par visiem ienākumiem, kas gūti uz pašreizējo vai iepriekšējo darba attiecību pamata, ir jāmaksā algas nodoklis (likuma *Par iedzīvotāju*

ienākuma nodokli 8.panta 2.daļa, MK noteikumu Nr.899 *Likuma Par iedzīvotāju ienākuma nodokli normu piemērošanas kārtība* 18.¹punkts).

Savukārt likuma *Par valsts sociālo apdrošināšanu* 14.panta 1.dajā noteikts, ka valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (VSAOI) objekts ir visi algotā darba ienākumi, no kuriem jāietur IIN. Ar minētajiem normatīvo aktu pantiem likumdevēja mērķis bija aptvert visa veida algotā darba ienākumus un aplikt tos ar algas nodokli.

Tādējādi par bijušā darbinieka ienākumu faktiski jāiesniedz tādas pašas atskaites kā par esošo darbinieku. Tomēr nodokļu maksātājiem parasti rodas jautājums, kādā veidā šajos gadījumos aizpildīt darba devēja ziņojumu.

Pašreizējā prakse

VID metodiskajā materiālā *Darba devēja ziņojuma un ziņu par darba ņēmējiem aizpildīšana un iesniegšana Elektroniskās deklarēšanas sistēmā* ir norādīts, ka, aizpildot darba devēja ziņojumu, ir jāizvēlas sadaļa *Personas, kuras nav obligāti sociāli apdrošināmas* un kā darba attiecību veids ir jāizvēlas *pers., no kuru darba ienāk. ietur*

IeleN pie iepr.DD. Šādā veidā tiks paziņots par aprēķināto un maksājamo IIN no minētā ienākuma tajā periodā, kad ienākums tiek faktiski izmaksāts.

Savukārt ne pašreiz spēkā esošie normatīvie akti, ne VID publicētie norādījumi nepaskaidro, kā ziņot par VSAOI.

VID pārstāvji skaidro, ka šādos gadījumos nepieciešams deklarēt ienākumu un sociālās iemaksas tajā periodā, kad vēl pastāvēja darba attiecības, proti, jākorģē 4.ailīte (darba ienākumi), 5.ailīte (aprēķinātās VSAOI), kā arī 10.ailīte (VSAOI veikšanas datums), kurā norāda faktisko datumu, kad VSAOI tiek veiktas.

Tādā gadījumā rodas jautājums, vai par iepriekšējo periodu ziņojumu precizēšanu tiks aprēķināta nokavējuma nauda. Mūsaprāt, tā kā VSAOI maksāšanas termiņš ir periodā, kad ienākums tiek faktiski izmaksāts, nokavējuma nauda nav jāaprēķina.

Arī VID pārstāvji uzskata, ka nokavējuma nauda netiks aprēķināta. Tomēr praksē var rasties nevēlami sarežģījumi ar pierādīšanu, ka nokavējuma nauda par šīm VSAOI nepienākas.

Grozījumi, kas stāsies spēkā 01.06.2015.

Sākot ar 01.06.2015., VSAOI piemērošanas prakse ienākumiem no iepriekšējām darba attiecībām mainīsies. Proti, sākot ar minēto datumu, stāsies spēkā grozījumi [MK noteikumu Nr.827 Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli](#) 29.3.punktā, kurā paredzēts, ka prēmija vai citi ienākumi uz iepriekšējo darba attiecību pamata jānorāda atskaitēs līdzīgi kā fiziskās personas ienākumi no uzņēmuma līguma.

Proti, darba devēja ziņojumā būs jānorāda

- aprēķinātā atlīdzība (4.aile),
- obligātās iemaksas (5.aile),
- ieturētais IIN (8.aile) un
- datums, kas noteikts kā ikmēneša obligāto iemaksu veikšanas datums (10.aile).

Tādējādi, sākot ar minēto datumu, tiks nodrošināts, ka ne tikai par IIN, bet arī par VSAOI varēs ziņot tajā periodā, kad ienākums tiks izmaksāts, un turpmāk vairs neradīsies domstarpības par nokavējuma naudu rēķināšanu.